

میلعلو وه

دوجو ملء یر اجمرد ملء تقیقلوز نذتیفیک

23 سلج - تفرعم و ملء - یر صبن اونء ثیدد حرشد

تاناید

ی نارھط ی نیسدن سحمدحم دیسد جاد اللہتیا تررضد
هرسد اللہ سدق

مِجْرَلَا نِاطِيْشَلَا نَمَلَلَهَابُ ذُو عَا
 مِجْرَلَا نِمَحْرَلَا اَلله مَسْب
 نِيَلَسْرَمَلَا فِرْشَا يَلَعُ مَلَا سَلَا وُفَلَا صِلَا وُ نِيَمَلَا عِلَا بَرَلَلَه دُمَحَلَا
 نِيَرَهَا طَلَا نِيَبِيْطَلَا هِلَا يَلَعُ وِ دِمَحْم مِسَا قَلَا يَلَا نِيَبِيْنَلَا مِتَا خُو
 نِيَعْمَجَا مَهْنَادَعَا يَلَعُ تَعْلَلَا وُ

ملاسلا هيلع قداص ماما ملاك رد مدع تقيقد

ل:اقف

هيدهي نأ ي لاعتو كرابت الله ديري ن م باقى ف ع قير و ن وه امانا ؛ م لعتاب ملعلا س يد ! الله دبعا ابا اي
 «ك مهفيا و الله مهفتسا و ، هلامعتساب ملعلا بلطا و ، ايدوبعلنا اقيقد ك سفنى ف لاوا بلطاف ملعلا تدرأ ن باف
 ي ضعب ي ريگارف هب ملع ن كذ روصت : دنيا مرفي م «يرصب ن اونع» هب ملاسلا هيلع قداص ماما
 نأ دنواد هك تسا يرون ملع هكلب ، تسا يرهاظ و ي مسر مولع جياتن ي ضعب هب ن ديسر اي تاظوفحم
 دهدي م رارق ، دنك تياده ار وا دهاو خب هكره بلقرد ار

ي دام روزاب هيبشت رد ملع روزا دارم

هب هك روزا ار ملع و دنكي منق لاطا ملع ، ي مسر مولع هب تبسن ملاسلا هيلع قداص ماما ار چ لاد
 ؟تسا ي املوقمه چزا و تسىچ عقاو ؟دننادي متسا عقاو فاشكنا ي ناعم
 روصت .تسا سوسحم هبل وقعه هيبشت بابزا ت لاد رد يرهاظ ي ماهقرج ، روزا ام روصت
 ي زيچ هيبشت دوشي م ادبي ي يانشور و روزا ناسنا ل د رد ديامرفي م ملاسلا هيلع قداص ماما ي تقو مينكي م
 هب زيذ ي دام روزا ر ب روزا ق لاطا .تسيزن يا روظنم ؛ دوشي م لصاد ناسنا ي ارب سد ملع ارد هك تسا
 ي ارب قياقد نوچ ، دوشي م ي كيرات قاتا دراو هك ي درف .تسا ن دويد مهيم ريغ و ي يانشور و روهظ ظاحل
 قاتا نيا رد نوچ ، دنكي م ادبي م صاقت و دروخرپ نأ رد دوجوم عايشا ههه اب تسا لو هجم و ي فخم وا
 راناج نيد ، گنس و ناسنا نيد ، دنكي م نشور ار غار چ ي تقو اما ؛تسا ي فخم و لو هجم وا ي ارب قياقد
 ص خشم و حضاو وا ي ارب ي جراخ قياقد ههه و دراد دوجو روزا نوچ ، دراذگي م قرف راناج ريغ و
 .تسا هدش

ي ناتسودنه ليف تخانش مدع اشتم رد ي ونثم تياكد

روزن دويذ و تملظ تهج هبل ليف تخانش مدع رد ي ونثم تياكد

ي سكره .دنتفر نأ ي اشامت هب مدرم و دندوب هدرأ ناتسودنه زا ار ي ليف هك تسا هدرأ ي ونثم رد
 داد هئارا ي توافتم فيرعت دما نوربي ي تقو و ، درك سمل ي كيرات رد ار ناويد نأ ي اضعا زا ي وضع
 ي رگيد ، ن ادوان ل كشد هبل ار ليف ي كيد : دويد توافتم زيذ اهت شادرب و فيراعت شادند دوجو روزا هك اجنا زا
 :ديامرفي م اذلاوم¹ .دويد مدرك سد نوتسل كشه هب مه ي كيد و ن زبدا بل كشد هب

¹ .موسر تفد ، ي ونثم ي ونثم

دوئ ه ش دندوب هدرأ ار مضرع *** دويد كيرات هناخردنا ل ييد
 ي سكره دش ي مه تملظ نأ ردنا *** ي سب مدرم ش نديد ي اربزا
 دوسي م فك ش اي كيرات نأ ردنا *** دويذ ن كمن نوچ مشچ اب ش نديد
 داهن نيا تسا ن ادوان نوچمه تفكد *** اتقوا موطرخ هبل فك ار ي كين
 ديدد دش ن زبيداب نوچ وا رب نأ *** ديسر ش شوگر ب ت سد ار ي كين نأ

۱) دشن نوریدن اشتفگ زافلاتخا *** یدبی عمشرگا سکره فکرد

توافتم اهت یعقاو ،دنکی م ماگن ایاضق هب دوخ توافتم ی اهت شادرب اب ی سکره نوچ هکنأ هجیتن
بلقرد ناسنا هک تسا نأ تیعقاو هبل و صو هار ،ن یاربانب .تسا توافتم تسه هچنأ هکنیا هن ،دیامنی م
دشاب هتشاد ار ل طاب و قد ص یخشت ی ارب کلام و روز دوخ

مذع روز دو جو ترو ص رد ی نامیشپ و هابتشا ناکما مدع

تسرد ل و ا ز ا هک اجنأ ز ا دراد روز هک یدرف .دشدهاوخ هبتشم رما دشاب هتشاد دو جو روز رگا
نوچ درادن روز هکی سک اما ؛ دوشن نامیشپ دعب هک دنکی مذت کرد ی هار رد اهل اسر گید ،هداد ص یخشت
اب تقون ا و دسر بتسب ن هب ات دنکی م فلت ار دو خر م و دوری م ههاری هب درقن ا ،هتشاد ن روز ل و ا ز ا
!؟ مبدوبی بلاطم هچ و ی هار هچ رد و ی سک هچ ل ابند هبل اسر دنچ نیا رد ام ! ابع : دیوگی م دوخ
هک ی ماگنه و دوری م ههاری هب م هار زور کیدی تدتسا ی ناروز هک اجنأ ز ا ،دراد روز هکی سک
،درم نیا هک دسانشی م ل و ا مظل نام ه ز ا ،دسری م ی یاطابط هملا م مو حرم و داد ی اقا مو حرم تمدخ
؛ دریگی م رارق ل ادتعا رد ش یوز ارت نیهاشد و درگی م قد م طسا و هب یدرف نینچ نازیم .تسا قد درم
ن اهاگانو دنکی م تکر دو ال ابند هب تسمرسو دنکی م ماگن دار ف ات لاد و ت ایصوصخر هاظ هب هقیب اما
دنسری م تسب ن هب

تادابع هب و دیشاب هتشاد تسد رد ار روز ل و غاشد و کلام دیاب دنیا مرفی م هک تسا ساسا نیا رب
دیسر بتقیقد و تیعقاو هب دیناوتی مذ طئاسو نیا هب هجوت اب هک دینکد ماگن ص اخشا

ی لو ت خانش رایعم و تبیرتن ایعدم فانصا رد ملاسلا هیلع داجسد ماما زیگنات فگشت یاور ادخ

نیب رد درف دمأ و تفر و تدابع هب دیابن هک ی نعم نیا رد ی تیاور ی سانشد داعم فیرشد باتک رد
دو جو دروم نیا مامت رد بیرف و ی زاسر هاظ ناکما هک درک ماگن ص خشد راتفر و کولس ن سُد و مدرم
:دنیامرفی م تیاور نیا رد ملاسلا هیلع داجسد ماما .تسا هدش ل قد ،دراد

لا ا دیورف ، هتا کرد ی ف ع صا خت و ه ق ط م ی ف ت و ا م ت و ه ید ه و ه ت م س ن س د د ق ل ج ر ل ا م ت ی ا ر ا ذ ا
ب ص ن ف ، ه ب ل ق ن ب ج و ه ت ا ه م و ه ت ی ن ف ع ص ا ه ن م ا ر ح ل ا ب و ک ر و ا ی ن د ل ل ا و ا ن ت ه ز ج ع ی ن م ر ت ک ا ا م ف ! م ک ت ر غ ی
ه م ح ت ق ا م ا ر د ن م ن ک م ت ن ب ا ف ه ر ه ا ط ب س ا ن ل ا ل ت خ ی ل ا ز ی ل ا و ه ف ا ه ل ا خ ف ن ی د ل ا
ن م ر ت ک ا ا م ف ؛ ه ف ل ت خ م ق ل خ ل ا ت ا و ه ش ن ب ا ف ! م ک ت ر غ ی ل ا ا د ی و ر ف ا ر ح ل ا ل ا م ل ا ن ع ق ع ی ه و م ت د ج و ا ذ ا و
ا م ر ح م ا ه ن م ی ت ا ی ف ا ح ی ب ق ع ا ه و ش ی ل ع ا ه س ف ن ل م ح ی و ر ت ک ن ا و ا ر ح ل ا ل ا م ل ا ن ع و ب ن ی
ک ل ذ ک ت ر ت ن م ر ت ک ا ا م ف ؛ ه ل ق ع ه د ق ع ا م ا و ر ط ن ت ی ت د م ک ت ر غ ی ل ا ا د ی و ر ف ، ک ل ذ ن ع ق ع ی ه و م ت د ج و ا ذ ا ف
ه ل ق ع ب ه ل خ ص ی ا م م ر ت ک ا ه ل ه ج د س ف ی ا م ن و ک ی ف ، ن ی ت م ل ق ع ی ل ا ع ج ر ی ل ا م د ع م ج ا
ه ل ق ع ع م ن و ک ی م ا ه ل ق ع ی ل ع ن و ک ی ه ا و ه ع م ا ا و ر ط ن ت ی ت د م ک ت ر غ ی ل ا ا د ی و ر ف ا ن ی ت م ه ل ق ع م ت د ج و ا ذ ا ف
ک ت ر ت ی ؟ (ه ر خ ل ا و ا ی ن د ل ل ا ر س خ) ن م س ا ن ل ا ی ف ن ب ا ف ؛ ا ه ی ف ه د ه ز و ه ل ط ا ب ل ا ت ا س ا ن ر ل ل ا ه ت ی ح م ف ی ک و ، ه ا و ه ی ل ع
ک ل ذ ک ت ر ت ی ف ، ه ل ل ح م ل ا ا ح ا ب ل ا م ع ن ل و ل ا و م ل ا ه د ل ن م ل ص ف ا ه ل ط ا ب ل ا ا س ا ن ر ل ل ا ه د ل ن ا ی ر ی و ا ی ن د ل ل ا ا ی ن د ل ل ا
ط ب خ ی و ه ف ³ (د ا ه م ل ا س ن ب ل و م ت ه ج ه ب س ح ف م د ل ا ب ه ر ع ل ا ه ت د خ ا ل ل ه ق ن ا ه ل ی ق ا ذ ا و) ی ت د ا س ا ن ر ل ل ا ا ب ل ط ع م ج ا

دومع نوچ مدید لپدل کشت فگ *** دوسب ش یاپر ب وچ فکار ی کین ا
تسد بی تختن نوچ لپین نیا دوخ ت فگ *** تسد داهن د و تشپرب ی کین ا
دینشی م اجر ه درکی م ن ا مهف *** دیسر هک یوزج هب ک بیرهن ی نچمه
فلانیا داد بقلش لاد ی کین ا *** فلتخم دشن اشتفگ ،هگرظنزا
یدشن نوریدن اشتفگ زافلاتخا *** یدبی عمشرگا سکره فکرد

۱. موسر تفر ، ی ونعم ی ونثم
۲. ۱۱ هیا (۲۲) ج د هروس
۳. ۲۰۶ هیا (۲) هرقب هروس

هنا يغطى في هيلع رديق لا امل بهبط دعب ابر هدمي و قراسخا تاياغ دعبا يلا لطابل و اودقوي عاوشع طبخ
 ي قش دق ي تلا تمسانرلا هل تملسد اذا هنيذ نم تاف امي لابي لا ، الله ل ح ا ام م رحيد و الله م ر ح ا ام ل ح يد وهف
 معدل ج ر ل ا ل كل ج ر ل ا ن كلو². (انهم ابادع مهلا دعوا و)¹ (مهتعلا و مهيلع الله بضع) نيدلا ك نلوا ف . اهلجا نم
 زعي ل ا برقا ق حلا عمل ذلا يري ، الله ي ضري في ملونبم هاو ف و الله رملا اعبت هاو هل ع ج ي ذلا و هل ج ر ل ا
 و ديبت لا راد ي في ميعلا ماود ي ل ا هيدوي اهنارض نم هلمتحي امل ليق ن ا ملعي و . ل طابلا ي في ر ع ل ا نم دبلا
 ل ج ر ل ا مكلذ ف . لوزي لا و هل عاطقتا لا باذعي ل ا هيدوي هاو ه عبتا ن ا اهنارس نم هقحلي ام ريكن ن ا و ؛ دفنت
 . هبط هل بيخي لا و قوعد هل ذرت لا هناف ؛ اولسوتف مغير ي ل ا و اودتقاف هتسب و اوگسمتف هبف ؛ ل ج ر ل ا معد
 نخسو و هومذ مارا و هتسها ار دوخ راتفگ و تسوكيذ و شور و هقيرط هك دينيب ار ي درم رگا
 هب اروف ، دهد هولج ن تورف و عضاخ ار دوخش تاكررد و اهر اكررد و دهد ن اشذ ميلام و فيعض ار دوخ
 هك دنتسه ي ناسكر راي سبه چ اريز ؛ دنزل وگ ار امش هك دينك فقوت ، ديراد ماگذتسد ؛ دينكذ ادپيش يارگ و
 زجاع ماردي اهر اكب باكترا و ايند هب نديسر زان اشذ ن دوپ وسرت و تيوه ي تسپ و تيزي تسد تلاعب
 ي م رارق تاوهش و تايدام هب لوصو ديص هليسو و ايند هب لوصو ماد ار نيد تهجن يدب و . دنه دنام
 فلكت و تقسم مامت اب دنبايتسد ي مارح زيچ هب هچنانچ و دنبيرفي م دوخ هتسار ا رهاظ هب ار مدرم ؛ دنده
 دنيا ل ا ي م تسد و دنناسري م ن ادب ار دوخ

دينك ريب زاب سپ ، ديلا ي مذن ادب تسد و دزروي م باننجا مارحل ام زان درم ن آ هك دنديد رگا و
 فلتخم مدرم ي ناسفت تلايمت و اههتساوخ نوچ ؛ دهذ بيفر ار امش هك دينكذ تردابم و هب ش يارگررد و
 نكيلو ، دنكي م ي رود دشابن او ارف هچرگ مارحل ام ن درواتسد هب زان مدرم زان راي سبه چ هكاريز ؛ تسا
 هيرك تشز ن ز كير يد دورو رب ار دوخ سف و ، دنرادي مذن زاب هعينش لامعا و انز هار زان دوخ هدارا
 دنكي م شزيمآ و ابا ماردهار زان و هدروا دورف رظنما

ش يارگررد و ديشاب ابيكش زاب ، دنكي م ي رود مه تشز ل معن يا زان هك ديتفاي نينچ ار درم ن آ رگا و
 تسا روطچ و ا ي نلاقع ي گتسب و هرگ هك ديرگن ب بوخ ات ؛ دنزل وگ ار امش ادابم هك ، دينكذ باتش و هب
 ايند هب ن درواي اور زان هك دنتسه مدرم زان راي سب نوچ ؛ تسا هنوگچ و ا ي ريگفت ي ريگميصت زكرم و
 چرخ هب تفع و هومذ ي راددوخ ي سنج ي شزيمآ لامعا و مارحل او ما هب لوصو و تامرحم باكترا و
 دنهد ي م ماجنا هك ار ي يهر اكب هدمسف ني اربانب و دنتسين راوتسا ي ركف و نيتم لقع ي اراد نكيلو ، دنهد ي م
 هك ي تلصم زان رتشييد دننير فاي م ي ادمسف دنراد هك ي تلاهج هياپ رب نوچ ، تسان ا تلصم زان ش ييد
 تسان اشنيارد و لقع هديد

ار و ا هكنا ات ؛ دينكذ تيعبت و يور ي رب مادقا دوز زاب ، ديتفاي راوتسا و نيتم زينار و لقع رگا و
 و هذش دحتم ش لقع اب هكنا اي و تسا هدرك مايق ش لقع هيلع و هذش دحتم دوخ سفن ي او ه اب ايا هك ديرگن ب
 قايتشا هيويند هلطاب ي اهتساير هب تبسن ايا هك دينيب رگيد و . دنهتساخ ايهب هراما سفن ي او ه هيلع مها ب
 ايند مه هك دنوشي م تفاي ي دارفا مدرم هودن نايم رذن نوچ ؛ تسا ليم و تبغري ب هكنا اي دراد تبغر و
 ي اهتساير تذل هك دنهتشاندي و دنهتفگ كرت ايند هب لوصو ي ارب ار ايند ؛ دنهتخاب و د ره ، ترخا مه و
 ي اهتساير هب ليز ي ارب ني اربانب و ، تسا رتشييد للاح و حابم ي اهت معذ و مارحل او ما تذل زان ل طاب
 ، بذاك تزع و ي هاو خود ماقم ؛ زيهر ي ادخ زان ؛ دوش هتفگ اهنآ هب رگا و . دنهتشدگ اهنيا هممه زان ل طاب
 مدآ نوچ ي درفن نينچ نيا . تسا ي شمار آل حم دب اقد و تسا سپ و ا ي ارب منهج سپ دشكي م مانگ هب ار و
 هب ار و ا ، درادرب ل طاب هب هك ي ماگ نيلوا و تسا تيارد و تريصن نو دپ روما رد هتسويپ ، ي مشچك ي
 و ا ش راگدور ي ، دسرب دوخ تا يونم هب دناوت ي مذن هكنا زان سپ و . دناشكي م نايز و نارسخ بتارم نيرخا
 ي م للاح تسا هدرك مارح ادخ هك ار هچنآ تروص نيا رد و ؛ دربي م دتم ي شكرسد و نايعط رد ار

٦١. ميا (٤٨) حنق هروس
 ٥٧.٢ ميا (٣٣) بازحا هروس

و دوری منبند به یک شلطا به دست سایر رگا و درمشی ماردتسا مدرکل لاد اذ هک ار هچنا و درمش
نفر ن بید زار دی کاب، دنامب ملادتسا مدناسر تواقش هب و متخادنا کللهم هب ار دوخن آن هیل و صوی ارب
و مدزش ابرود ی لاصد نانا هب و مدومذ بضغ اهنأ رب اذ هک دنتسه ی ناسک دارفانیا سپ؛ درادش نید
تسا متخاسد ایهم ناشیارب زیگناریقت و زیمات لذ بادع

اذرما عبات ار دوختسا و خورد و سفدی او هک تسایسکن آن درموکیند، درم مامت، درمنکیلو
هب، قدن تشاد دوجو ارب ار تلذ و؛ تسامتشاد لودبم اذ یاضر هار رد ار دوخی اوق و تسامدومذ
مکیاهی راتفرگ هک دنادی منیقیه و. دیایم تسدهب لطا ارب هکی تترع زا دبایمی رتکیدزن هیدبا تزع
ی تشهد رد دنواد هیدبا یاهت معذ مواد هب ار وا، دنکی ملحت ار اهنأ اذ یاضر ارب هک ایند زیچان و
یورید دوخ مرأما سفدی او هز رگا هک دنادی مزینو؛ دیناسر دهاوخ درادنی تسیند و عانفو ی بارخ هک
دهاوخ درادن عاطقتا و لاوز هک دنواد هیدبا بادع هب ار وا دربی م ایند رد هکی یاهی شوخی رایسب، دنک
دیناشک

ی درمنینچ راوتسا و هیدنسی و وکیندرم، تسای درمنینچ رایع مامت درم هک دینادب نیاربانب سپ
یوسه و اهلوسه و؛ دبیانم ادنقا و اهریس و جهانم و هیور هب و؛ دینک کسمت و اهب امتد سپ؛ تسای
ن امرح راچد و اش هاوخ و بلط و دوشی مندر و ابعاد و تساوخرد نوچ؛ دیوشل سوتم ن اتر اگدرورپ
ا «درگی منذ

کدی هک تسای تاودا و طناسو همه، تااعلاط و ملع و کولسد نسد، بوخ طابنرا، باذجن خسد
ماما اذل؛ درادن مدیاف اهنیا ی لو، دشاب متشاد فیط کیدل رد ذوفنی ارب ش تیعقوم بسحر ب دیاب صخش
دنیامرفی م ملسلا هیلع قداص

«یهیدیهی نأ ی لاعت و کرابت الله دیرین م بالقی ف عقیرون وه امانا، ماعتلاب ملعلا س یل»

اهر دقبه ییدوا تلساف عام عامسلا نم لزنأ هیأ ریسفت و حرش

؛ دنکی من شور و زاب، بیجع رایسب، دنقلمی قافتا ایند ملع ارد هک ار ی تانایرج و لئاسم، لید هیأ

دنیامرفی م

رأنا فی هیلع نودقوب امم و ایبار ادبر لیسلا متحاف اهر دقبه ییدوا تلساف عام عامسلا نم لزنأ
سأنا عقید امأ و عاقب ب هدیف دبر لا أمأ ل طابلا و قحلا الله برضید کلدک هلثم دبر عاتم و أمیلد عاعتبا
(ل. اثملاً الله برضید کلدک ضرراً فی فتکمیة

دنمهرهیدن آن اش دوختی فرظ مزادنا هب ی لحم و ی داو ره و داتسرف ورفن امسأ زا ار با دنوادخ»
مدرم هک ار هچنا زا و. دیناشوپ ار با یور و دمأ لابی فکن آن یور رب، لیسن ایرج رثا رد. دیدرگرپ و
نینچ کپی زید دنزاسب دوخی ارب ی عاتم ای ی تنیز ات دنکی ملعتشم ن ربار شتا و دذهدی من آن ریش تا رد
نامز رورمه ب فک سپ؛ دزیمای م هررد ار لطا بو و قدن بینچنیا دنوادخ. دوشی مرادیدپن آن یور رب ی فک
نیمز یور رد دناسری متعفنم اهنأ هب و تسای دیفم مدرم ی ارب هچنأ ی لو، دوشی م دوبان و دوری من بیدزا
«دنزی می یاهلثم روطنیا دنوادخ؛ دنامی می قاید

لیسب بابد و فک: دنیامرفی م و دنیامنی م ترثک رهاظم مامت رد ار دیحوت تقیقداً قیقدهی آنیا
و دنیبی مندی فک رگید دنک ماگن ناسنا ت عاس کدی زا دعب رگا و دریگی م رارقن آن یور رب ی هاتوک تدم
ی، میش، تا یضایر، تبابط لثم ی فلتخم مولع. تسای قابد دوخی ارب با دوخ اما؛ دوری من بیدزا همه
ی منرب ی رگید زا هک دیای م رب یراک اهنیا مادکره زا و دراد دوجو ملع نیا رد زین یرامعم و هسدنه
دندردی ملع و یرهاظ هبج کپی مولع نیا اما؛ دیأ

و ضررم صیخشت تیلوئسم، تبابط ملع. دندردنی توافتی رگیدکی اب یرهاظ هبج رد، مولع نیا

1. ۳۲۰ ص ۲، ج، اجتدلا زال قذ هب، ۳۱۷ ص ۷، ج، ی سانشداعم
2. ۱۷. میا (۱۳) دعر مروس

هچ نامرد یاربی یوراد هچ هک هیدرگ تباثتسا ملع نیا یانیم هک میرجتهب و دراد ار نآ ی اوادم ای بحتسم، مارح ای للاح تید زار نیفلکم لاعفا نایب تیلونسم، هقف ملع بتسا دیفم و بسانم ی ضرم هب و دراد ار ی تسه و دوجو تقیقد و تیعاو تخانش تیلونسم، هفسلف ملع بتسا رادههع ندوب مورکم هکی قلاخ، بتسا ی تیفیک هچ هب قلاخ و قولخم نیب طابتر، دوجو ای بتسا لیصا تیهام ایآ هکنیا زا خساپ هصلاخ. دز اد رپیم، بتسا رارقرب درجم و هدام نیب ی دنویپ هچ، دراد ی دام قولخم روطچ بتسا درجم بتسا (عَافِجٌ بُ هَدِيْفٌ دَبْرًا اَمَّاف) نامهنیا و دشابیم دوخ هب رصحنم راک ل فکتم ی ملع ره هکنآ

، هظفاد دوجو ندوب دناوتی منی سک بتسا دنوادخ هیحان زار، دوشی مل زان ناسنا رب هکی مولع ی سکرگأ اضر ف دریگ دای ی زیچ ی جراخ عنام دوجو ابزید و، ی جراختاناکما و نهذتد، دادعتسا یارب تاقیفوت و طیارش نیا مهم؛ درادن هدیاف زاب دشاب هتشدان دانتسا و باتکی لو دشاب هتشدان ل ماک ی گدامآ دشابیم (عَامِ اَمَّسَلَا نَمَل رَنَّا) نامهنیا و دیایم ی لعلا لم و لوا ادبم زاناسنا

هدیسر هجیتت هب ملع نیا اریز؛ درادن دوجو ی کشن آرد و بتسا حیحص و قد ی کشزپ و تبط ملع دراد هطصاف گنسر فاهن ویلیم هتفایذ تسد زونه هکی رادقم نآ هب تبسن هچرگ، بتسا

بط ملع رد تیعاو مامت هب لوصو زار شب زج رد ی نار هط هملع موحرم ملاک

هب تبسن ی کشزپ ملع مرظنهب! اقا: «مدرک ضرع دلاو موحرم تمدخ ناتسرامیب رد دندب ی زور «! بتسا هدیسر ن ویلیم دک ی: دندومرف ناشیا.» بتسا هدیسر ن مه راز هر دک ی ناسنا دوجو تیعاو

اهو رامیب نامرد رد رادقمی بی فاع تفگش ریثأت زا یراصنا موحرم رابخا

ی مربرصع و دنتفری م نادمه نورید هب ناشناتسود اب هعجم ی هاهور یراصنا ی اقا موحرم روضرد ناشیا نیمزلام و میدق ناتسود زار و راغرای هیلع الله تمحر اتای ی اقا موحرم ی زور. دنتشگ: دنتفگی اقا موحرم هب دندب

ناشیاپ اب ناشیا. دوب آ یوج رانک ی فاع؛ میتشدگی ی بی یوج رانک زار یراصنا ی اقا موحرم اب ی هلا تحلصه اما، بتسا جلاعل باقریغ ضررم داتفه نامرد فاع نیا، ی نلاف: «دنتفگ و دندز فاع هب «! دوشی م داسک لیئرز ع راک نوچ؛ دنتک ادیب علاط نآ زار مدرم هتفرگن قلع

زاجعا هذ بتسا ملع ساسار ب ملاسلا هیلع نامز ماما ی نلاوط رمع

نیا هب ترصد؛ تسین زاجعا هب، دندرادمع دصر اهچور از ه ملاسلا هیلع نامز ماما هکنیا دنتکی م دافتسا ی یادغ زار ی گتسخماگنر رد ل اثمب اب نم! دنتکی م دافتسا و دندراد فارشا و علاطا مولع ی هیدب و هدام یرمانیا و، دشابن ی عبیط نیناوق زار جورخ و ی دلاو موق لامع هب یزاین چیه رگید هک مینکی م حوزرمع، مینادب ار نآ مدصک ی امرگا هک بتسا

قیقحت نیب رد رگشهوژپ کی ن هذ رد هکی ی هاهقرج زار بتسا ترابع ملع کی تیعاو نیاربانب یرتلااب هبترم هب هبترم کی ل صو هطقن و هقرج نیا. دناسر ی رتلااب هبترم کی هباروا و دوشی م دراو «میداتسرفورف نامسار زار بآ ام»؛ بتسا (عَامِ اَمَّسَلَا نَمَل رَنَّا) نامه، مدرکز و طخ ی دحان هذ هب هک

و، بتسا هدیپ کی فاشکنا و رتلااب هبترم کی هب دوعص یارب یفشتکم ی نهذ ی هاهقرج نامه، بآ: تارابع رد اشتم. دشابیم هقرج نآ زار نشدر پ رادقم هبارفان هذ نامه (اهر دَقَبِ اَمَّيْدُوْا تَلَّاسَف) زین اَمَّيْدُوْا تَلَّاسَفْ اَمَّ اَمَّسَلَا نَمَل رَنَّا) نامه، «میدیسر هجیتت نیا هب و میدرک طابنتسا ار اوتف و مکد نیا»

دیامنی م باریس ناشبتارم ساسار بار هفسلاف و ههقف زار کی ره فورظ هک دشابیم (اهر دَقَبِ

هعجارم بیبط هب لثم؛ بتسا لفاعل وزدنیا یارو رد تقیقد زاناسنا هک بتسا نیا مهم هتکن اما ساسا نآرب و بتسا مدرک تباث و ادیب ار یرامیب نیا نامرد هار ی کشزپ ملع هک دهی م حرشوا و دنتکی مدرک نامرد ار م هک بتسا ی اهبرجتا بیبط دیوگی م دوخا بوا ی لو، دوشی م نامرد درفو دهی م هخسن بتسادیباز، دسیونب ار و راد نآ هک هتخادنا کشزپ زغم رد ادخ هک تقیقد نیا رگید و

¹ دندومذ تلحر ایند نیا زار بتسا اب لله ممل و دشل اهل ماشش تیاند و داد قیفوت ناشیا هب دنوادخ

می‌بافتند، تسنا نایر جرد دبیر نطا برد همچنان زا و مینیبی م ار ی جراخ ی اهر اک و بآ یور دبیر ام
 ی بیبط فطلا زا اهر ی دقت رد و ، مینادی م سد نهم و بیبط راوا ز سار دوخ فطلا و رکشو ش یاتسو و دمد اذل
 ی م رکشت ، تخاس ام ی ارب ار ن امتخاس ن لاف هکی سدنهم ای و داد تاجن ی متد گرم زا ار ام هدلاو هک
 مینک

متشاذگ تسد یور تسدل یئار ز عرگم؟! دراد ی یانعم هچ اهر حرنیا و تسنا مادک «ی متد گرم»
 ن اشذ هکی ی یابد ؛ تسنا متفر ک اشاخو راخ و فپ و بابد و دبز تمسه ب هجوت عقاو رد نیار باند؟! تسنا
 کی یاب و تسنا وه طقف نآ ل خاد رد ی لو ، دنکی م تکر د فرطن آ و فرطنیا هب و تسنا گرز بدهدی م
 (عَافِجٌ بٌ هَدِيْفٌ دَبِيْرٌ لَّا اَمَافٌ) : دیامرفی م اذل ؛ دوری م نیب زان زوس
 یرامیب هب ار وا دوخ و دنکی م اهر دوخ ل احب ار بیبط نیامه دناو د ، تسنا روطنیا هکل لاح
 دنکن نامرد ارش دوخ دناوتی م رگا ات دنکی م لاتیم

ج نلوق یرامیب هب انیسن یا ی لاتیا تمکد (ت) تبابط رما رد انیسن با غوبن نازیم

ج نلوق ی تحاران نامرد هب تبسن ضار ما عیمج نایم زا و ادوب هغیان بیبط نیرتگرزب انیسن یا
 ایند زا هتفه کی زا دعب و درک لاتیم ج نلوق ضرر م هب ار وا دناو د هکنیا اما . تسنا هتشاد یرتشیب رحبت
 منکی م نامرد ار ضرر م نیام ی تقگی م هکی دوبن و ترگم . تسنا (عَافِجٌ بٌ هَدِيْفٌ دَبِيْرٌ لَّا اَمَافٌ) نامه³ ، تفر
 مه انیسن یا دوخ هک دنادب مدرم ات مینکی م لاتیم ضرر م نیمه هب ار ت دوخ ل لاح ، تسین م دننام ی سک و
 دنکن نامرد ار دوخ تسناوتد هک درادن چیه دوخ زا و تسنا فک و بابد دننام
 دیامرفی م انلاوم

دوشد هر مگ مه عفندرد اود ناو *** دوشد هلبا بیبط دیا اضق ن وچ

¹ نآ ، دندرکی م ل صوی ضب هب ار ی خذ رگا هکلب ، دادی م صیخشت ار ضرر م ضبذ ن تفرگ اب اهنتن انیسن یا هک تسنا ل قد
 رایسب سد حرظن زاناشیا ی لو ، دشاب قارغا هیضق نیام تسنا نکم هچرگ . دادی م صیخشت ار یرامیب و تفرگی م ار
 * تسنا هودب یوق

انیسن یا تسد هب ار نآ ، تسنا ضیرم هکنیا ن اونهب و دنتسب ی اهرگ تسد هب ار ی خذ ی زور دنیوگی م ، طلاغ ای تسرد
 *** «تسنا شومود و تشوگ ریسود و ا یوراد» : تفرگ انیسن یا «؟ تسیچ ضیرم نیام یرامیب» : دنتفگ و دناد

۴۱۸ ص ۲، ج ، انیسن یا همان شج (*)

۴۱۸ ص ۲، ج ، انیسن یا همان شج (***)

² ی ارب *** . دوشی م هتفگ ج نلوق ، دوشد رجنم هودر دادسنا هب تسنا نکم هک ، هودر ش چیب و هدمع صاخ ی تحاران هب
 دنکی م نامرد ار نآ ی حارج ل معاب هزورما و تسین ی اهر اچ چیه دادسنا
 : «ج نلوق» هدام ، اذهد همان تغل ***

بترعم هملکنیا . دوشی م ل کشم و تخس ، داب و ندبت لاوضف جورخ نآ اب هک ار هدمع کاندرد تسنا ی ضرر م ج نلوق «
 (در اوملابرقا زا) . تسنا

تشد تروصد رد و دوشد لصاح اهن ولوق فالتم ی اهت مسق هب رواجی ی حاو ناصوصخ مکشد میحان رد اتلفغ هکی درد
 نکم و ؛ تسنا عاشحا فالتم ی اهت مسق تا عیاض هب طوبرم ی لکروط هب ج نلوق هضرع . ددرگی هنتم گرم هب تسنا نکم
 و مکشد تسار ی ناتحت میحان رد رتشیب اهدرد تروصد نیام رد هک دشاب سب دنایا ن دش خاروس ای تنوفع هب طوبرم تسنا
 فرط رد اهدرد زاب هک دشاب ی دیک تا عیاض ای یوارفص هسبک دادسنا هب طوبرم تسنا نکم و ؛ تسنا فاند ش و حولود
 ببسهب تسنا نکم ج نلوق نینچمه . دوشی م ساسحا تاروق نوتس ی حاو ن و زجاد باجد ریز ی اهت مسق و مکشد تسار
 کیر هرد . دشاب ی ویلک تا عیاض هب طوبرم ای و نانز (هناهام) مدعاق هب طوبرم ی نآ دیدش ی اهدرد و ی محر ی اهی تحاران
 ی اهدور ج نلوق ، ی ویلک ج نلوق ، ی دیک ج نلوق : لاثم ؛ دنربی م ار طوبرم مانه عیاض صیخشت تروصد اهر ج نلوق عاونان زا
 دیدش ی درد اب ج نلوق ل اهر هرد . مریغ و ارفص هسبک ج نلوق ، (تسنا کیراب هودر زا ی تمسق ل خاد ای دادسنا هب طوبرم هک)
 (نیعم ی سراف گنهرق) . تسنا هارمه مدنکت حاران و

حیر و لفت جورخ نآ هب هک کاندرد ار هودر تسنا یرامیب " : دسیون و مدرک طبض مه ج نلوق و ج نلوق و ج نلوق بر لای هنتم
 (بر لای هنتم) " . ار نآ بحاصد دشاب راوشد

«(ن اهر ب) . دشاب ولهدرد و مکشد درد هک تسنا ج نلوق برعم ، م لارسک و لوا مض هب

³ ۱۳ ص ، میناحورلا انیسن یا تابرجم

ریگ ل وگ باجدی اهابسد نیز *** ریصد ک اردا نبو جهم دوشدی ک
 ادوب ل وحا درم هک نوچ دنیب عرف *** دوپ ل مکا نوچ هدید دنیب ل صا
 هب و ا نامرد هار دیوگی مبیبط تقون آ، دریمی م رامیید و دیای م ی هلا مکدی تقو هک تساجنیا رد
 تسا (ءافج نب هذیف دبز لا أماف) نامهنیا ؛دمآ مدای
 نامهن، دوب ی ریگدی یاج زا ادبم دننادب مدرم هکنیا و تسا هیضق نیا تشپ رد هکی تفرعم اما
 دنای م ی قاب و دراد عفد اهنآ ی ارب هک تسا (ضزلأ ی ف ت ک م ی ف س آنلا عفنیب
 رد هکارچ ؛دریگب تربع و دنپ دهاوخب و دشاب هتشد رادیب مشچ هک تسا ی سک نآ ی ارب نیا هتبلأ
 دیامرفی م هفیر شهیا

2. (نوضرعم اهنعمه و اهنلع نورم ی ضزلأ و تاوامسلا ی ف هیآ ن م ن یاک و)

دندگی م اهنآ رب هتسویب مدرم هک دنراد دوجو نیمز و اهن امسأ رد ی یاههناشد و تایآ رایسبهچ و
 «دنایمنی م ضارعا و دنزیگی مذ تربع قد دیحوت ی اهت ملاء نآ زا هکی لاحرد، دننکی م دهاشم و
 ناونعهب ؛تسا تردق ضیف نامهن، دتسرفی م ورفبأ نامسأ زا دنوادخ هکنیا زا دوصقم، ی راب
 ابرادرینزو کی هک ار ی یولیکد صیسد هنزو کی ای و متشادرب نیمز یور زا هدنب هک ار ی باتک نیا لاثم
 و باباد و «دبز» یانعم ؛تسا صخش تردق هطساو هب مرخلا اب و تسیند لیخت، دنکی م دنلب برض کی
 و دیباید دیناوتی م امشرگا و متشادرب ار نآ م: «مپیوگی م هک تسا «نم» هب تردق نیا باستنا فپ
 ،دیایب مشچ هب ات دوش ربارب ناراز ه دیاب هکی یورکیم کی، دورب نیب زا دیاب دبز نیا نوچ اما «دیرادرب
 زا یرثا و ؛دنزب رانک شتروصد زا ار ی سگم و دنک دنلب ار دوختسد دناوتی مذ و دوشی م واندب دراو
 (ضزلأ ی ف ت ک م ی ف س آنلا عفنیب ام) یانعم هاگدید نیا. دنایمنی م ی قاب ی یولیکد صیسد ی اهننز و اهرتلا
 تسا

ملاسلا هیلع نینمؤلاریما تدهاشد تیفیک زا دیحوت تشادرب

نآ دینیب، مدرم ی: دیوگی م و هدی م تربع سرد همه هب تافو هاگنه ملاسلا هیلع نینمؤلاریما
 دینیب، مدرم ی! تسا هاتفا ی زور هچ هب،³ دنادرگرب ی اهراشا اب ار دیشروخ و دنک ار ربیخرد هکی لء
 هاتفا ی عضو هچ هب⁴، داتفارد تفرگی م تسد یور رب ار رتسهچ کی هک دودبعن بورم اب هکی سک
 !تسا

تسد دنتسناوتی مذ، دوب هدرک رثا نینمؤلاریما ندب رد مس و هداد مس ار ریشمشد مجلمن با نوچ
 هشد درز ترصد یور ردقن آ، و دندرکی م ک شخل امتسد اب ار ی ناشیپ قرع ن ارگید و دننک دنلب ار دوخ
 !⁵ کرابم تروصد ای تسا رتدرز دندوب هتسب رس هب هکی یدرز ل امتسد دشی مذ هداد ص یخشت هک دوب
 ؛متسه امشد ماما هک تسا نم عضو نیا: دیوگی م نینمؤلاریما و دسانشی مذ ماما ریغ و ماما، دیحوت
 تاید مهنم تاید؛ تسوا تردق نم تردق؛ تسادخ ملع نم ملع. دیشاب هتشد ار دوخ باسد مهنم
 نقد ک آخرد ار دنادرگی م رب دیشروخ هکی لء نامهن و تسا (ءافج نب هذیف) دینک هاگزن م هب رگا؛ تسوا
 !دوشی م مامت و دننکی م

هدیسر (ضزلأ ی ف ت ک م ی ف س آنلا عفنیب ام) رس هب ملاسلا هیلع نینمؤلاریما هک تساجنیا رد توافق
 ی م رفد تانق و همشچ، دراکی م ل خذ⁶، دنکی م هبلغن مشد رب، دنکی م ار ربیخرد هکی ماگنه اذل و دوب

1. ۴۶۵ ص، مجنپ رتفد، یونعم یونشم

2. ۱۰۵ هیا (۱۲) فسوی هروس

3. ۲۰۳ ص، ۱ ج، هقیقلا مرضحی لا نم؛ ۲۲۴ ص، ۱ ج، حنارجلا و حنارخلا؛ ۵۶۲ ص، ۴ ج، یفاکلا

4. ۹۷ ص، ۱ ج، داشرلا

5. ۳۵۲ ص (دیفم) یلاملا

6. ۶۳ ص، ۱ ج، داشرلا؛ ۵۱۳ ص (قودصلا) یلاملا؛ ۳۰۲ ص، ۱ ج، رابخلأ احرش

وازا و میدرکام: میبویگم امی لو، دنیبیم وازا از شلمع و درک «وا»: دیوگم ل احهمه رد¹، دنک
مینیبی مذ

هیفنحندمحمه بل مج گنجر د نیمولاریمای دیحوت میلعت

دنیامرفی م هیفنحندمحمه بل مج درینرد

مرا: **كَتَمَدَقُ ضِرْلَايُ فِدْتِهْ كَتَمَجْمَجُ اللهُ رِعَا؛ كِنْدِجَاتِي اَدْعَضَّعْ؛ لَرَّتْ لَا وُلُّ اَبَجَلَا لَوَزَتْ، يَنْبِ اِي**
كِرَصِبْ ضُّعْ و موقلا ي صفا كِرَصِبِ

رې اار تياهن ادد؛ شاپ مدق تباث و ت، دش دندك اجزا اهووك گنجر د رگا! ن م كرسپ، هديد روني ا»
هیراء و یراند رس زغم و هممجی نكرو صت هك ی و حذ هب) راپس تیراع و ا هیرا ترس هساک و راشفب مه
دوخ مشچ (هكلب، نییم ار دوخ ی اپ ی ولج)؛ بوکب نیمز رې خیم نوچ ار تیا همدق؛ (تسا دنوادخ تسد هب
!) «(ددرگ و ت تشحو و سر ت بجوم ات نییم دوخ لباقمه رد ی دوجو رگید و) زادنیب تیعمج رخا رې اار

همه همادا رد و² دندهی م میلعت ن اشدنزر ف هب ار ن مشد اب مهجاوم تیفیک و ی گنج نونف ترصد
دنیامرفی م و دنکی م هیصوت (س **اَنَلَا عُفْتِي اَمِ**) لصا هب بلاطم نیا

«تسا ناحبس ی ادخ بناجزا طفف ی زوریپو ترصد هک نادب»⁴؛ هناحبس الله دذع ن م ر صَلا نْ ا مَعاو
تکر د و تریشمش ن تفر نییاد و لا اب هک ی نادب دیاب: دنیامرفی م هیفنحندمحمه هب اجنیا رد ترصد
(س **اَنَلَا عُفْتِي اَمِ**) نامه زا دارم هتکن نیا؛ تسا ی ندیم هچ تردق و موقاب، دربی م ولج هب ار و ت هک ی بسا
تسا هفیرش هیا رد

نامه، دنکی م ییامندوخ دوجو ملاء رد هچنا و اهتردق، اهش زرا مامت، ام ل اعفا و مولع مامت
قد هبج مود؛ ل اعاف هب باستنا و ل طاب هبج لوا: تسا هبج ود ی اراد هک تسا (**عَامِ اَمَسَلَا نِ م لَرْنَا**)
؛ مینکی مذ دهاشم ار ادیم هب باستنا هبج و مینیبی م ار رشابم و ی اعاف هبج هشیمه ام. ادیم هب باستنا و
دنیبی م ار عام فراع و ار فکل هاج هک تسا نیا رد ل هاج و فراع نیی قرف

رانک بآ یور زا ی تدم زا دعب هک دنیبی م ار ی فک دوخ ی گدنز روما زا ی امیضقر هر د ل هاج درف
ار شراک ات ددهی م لپ و لوپ و ا هب و دوشی م قیفر و اب و دنکی م ادیب ار ی سیئر ل ائمب اینم. دوری م
دندهی م و ا هب یرگید تسپ و دنکی م ل زع ار س پیئر ن ا دنیبی م ماگاتا؛ دزادنیب هار

ی ن تفر نیی ز ا بابد و «دبَر» هب هجوت، دراد دوجو ملاء نیا رد هک مچر هر هاظ هب فرصد هجوت
هب ار ناسنا دنوادخ هک ی لاحرد، تسا هتفر ههاریب هب و مدید «دبَر» لوا زا هک ی سک ی ازس نیا و، تسا
دیامنی م رما تیعاو ن دید

دنیامرفی م هک م لاسلا هیلع قداصد ماما ملاک نیا رد زین ملاء روزا دارم، یراپ
زالوا هبترم نیا؛ تسا هفیرش هیا رد (س **اَنَلَا عُفْتِي اَمِ**) نامه، «رُون و ه اَمِنِ، مَلْعَتَلابُ مِلْعَلَا سَیْلُ»
تسا م لاسلا هیلع قداصد ماما ملاک ی انعم

هكلب، تسین ملاء هفسلف و هفق، یرامعم، هسندھ، بظ زا معا میریگی مار ف هک ار ی بلاطم، نیار بانب
ناسنا ی ارب هک تسا یرهاظ هدیدپ لک ی مولع نیا اریز دوشی م یرواع مجام ن هذ رد هک تسا ی تاظوفحم
ریز رد هک تسا ی زیچ ن ا ملاء تقیقد هک ی لاحرد، دنرادن عقاو زا فاشکنا هبج رگید و دوشی م نشور
انبیل لَرَّتْ اَدْبِلَا نِ م و الله ن م هک تسا ی روزا ترابع ن ا و تسا هتفهذ هدیدپ نیا

¹ ص ۱، ج، بولقلاداشرا؛ ۱۳۳ ص، نیقلا؛ ۱۴۷ ص، ۱۵، ج (دیدحالی یانبا) هغلابلاجهذ حرش؛ ۷۴ ص، ۵، ج، ی فاکلا
۱۵۷ ص، ۱، ج، غنارشلال ل؛ ۱۰۵

² ۴۳ ص، ۱، ج (مدبع) هغلابلاجهذ؛ ۱۵۵ ص، ۳، ج، بقانملا

³ زا ار ی اعظنم درم و نز، گرزب و لکچوک، لکشوم لک ی هشام ندرشفا ب. تسا یدرمان س اسار ب ا هگنج مامت هزورما
بسا ربر اوس ی در فرگا؛ تشاد ریشمش مه ل باقمه فرط، تشاد ریشمش ی سکرگا؛ دویذ ی درمات قدیاس نامز. دتربی م نیی
دشی م زوریپ، تشاد یرتشیب نونف اب دودرتیوق هک ی صخش و دود ر اوس زین لباقمه فرط، دود

⁴ ۱۷۴ ص، ۳۲، ج، راونلا ار اجد زال ق ت هب، ۳۸۰ ص، ۲، ج، راحبلا هتفیس؛ ۱۱، هبطخ، هغلابلاجهذ

دمحمل آ و دمحم ق ق د ه ب و دنك انيب و ريصد ار ام نامشچ ل اعتم دنوادخ هك ميرا و ديما الله عاشن ا
ن شور ام ي ا ر ب ، ت سا ت ا بار طضا ، ت ا شيو شت ، ا ك و ك شد ه م ه د ن ر بن بيزا هك ار ديحو ت ر ون و م ا ع ت قيق د
ديامذ .

دمحمل ا و دمحم ي ا ع ل ص م ه ل لا